

Rapport – grundläggande granskning

Samhällsbyggnadsnämnden

Innehåll

Introduktion	3
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och Revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	4
Metod och avgränsning	4
Iakttagelser löpande verksamhet	4
Nämndens styrning och kontroll av verksamheten	4
Nämndens styrning och kontroll av ekonomin	5
Iakttagelser nämndens redovisning av utförd verksamhet	6
Intern kontroll	8
Sammanfattande bedömning	10
Övriga iakttagelser och risker	10
Bilaga nämndens måluppfyllelse	11

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder. Styrelsen och nämnderna ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter. För att fullgöra uppdraget måste respektive organ bygga upp system och rutiner för styrning, uppföljning, kontroll och rapportering samt säkerställa att dessa rutiner tillämpas på avsett sätt. En bristfällig styrning och kontroll kan riskera att verksamheten inte bedrivs och utvecklas på avsett sätt.

Vi har på uppdrag av revisorerna i Linköpings kommun grundläggande granskat samhällsbyggnadsnämnden.

Denna rapport är en sammanställning av de sakkunnigas grundläggande granskning 2022.

Granskningen har utförts av Elin Rylander och Matti Leskelä, PwC.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningens syfte är att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om kommunstyrelsen/nämnderna har en ändamålsenlig styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten och ekonomi.

Följande frågor ska besvaras:

1. Har nämnden/styrelsen följt upp och rapporterat verksamhetens resultat och beslutat om åtgärder vid avvikelser?
2. Har nämnden/styrelsen följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi och beslutat om åtgärder vid avvikelser?
3. Har nämnden/styrelsen till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?
4. Internkontroll
 - a. Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?
 - b. Har nämnden tagit del av en riskanalys som underlag för kontroller eller riskhantering inom väsentliga områden?
 - c. Har riskanalysen utgått från mål och lagar och regler?
 - d. Är roller och ansvar för den interna kontrollen mellan nämnd och förvaltning tydlig?
 - e. Utvärderas den interna kontrollen i syfte att säkerställa att den fungerar och tar nämnden/styrelsen del av utvärderingen?
 - f. Har nämnden följt upp internkontrollarbetet och hanterat avvikelser?

Revisionskriterier

De bedömningsgrunder som använts i granskningen som utgångspunkt för analys, slutsatser och bedömningar bygger på följande lagstiftning och kommunens styrdokument:

- Kommunallag (2017:725).
- Linköpings kommuns reglemente, fastställt av kommunfullmäktige.
- Linköpings kommuns budget för 2022 med plan för 2023-2025.

Metod och avgränsning

Granskningen är översiktlig och behandlar främst styrning mot mål, nämndens systematiska arbete med intern styrning och kontroll samt nämndens måluppfyllelse och budgetföljsamhet vid årets slut. Granskningen av intern kontroll avser nämndens internkontrollplan som ska tas fram enligt reglementet. Avrapportering sker med fokus på avvikelser.

Granskning har skett av nämndens internbudget och verksamhetsplan 2022, delårsrapport per augusti 2022 och verksamhetsberättelse för 2022. Vidare har vi tagit del av uppföljningar av ekonomi och verksamhet samt nämndens handlingar och protokoll. Rapportering av revisionsfråga 1 och 2 lämnades i oktober 2022.

Rapporten är sakgranskad av berörda tjänstepersoner.

Iakttagelser löpande verksamhet

De iakttagelser som görs i detta avsnitt avser att löpande granska att nämnden styr verksamheten mot mål och uppdrag. Granskningen avser perioden fram till delårsrapporten avseende 31 augusti och besvarar revisionsfråga 1 och 2. Rapporteringen lämnades i oktober/november 2022.

Nämndens styrning och kontroll av verksamheten

Har samhällsbyggnadsnämnden följt upp och rapporterat verksamhetens resultat och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Nämnden har följt upp verksamheten i två delårsrapporter per 31 mars samt 31 augusti. I delårsrapporterna sker uppföljning av alla delar enligt internbudgeten. Delårsrapporten per 31 mars lämnas inte till kommunfullmäktige.

Nedan lämnas de iakttagelser som gjorts utifrån delårsrapporten per den 31 augusti, som lämnas till kommunfullmäktige.

Nämnden har i internbudgeten angivit 13 nämndmål utifrån de kommunövergripande målen i kommunfullmäktiges budget för 2022. För varje nämndmål i internbudgeten finns nämndindikatorer.

Det finns en antagen verksamhetsplan som bland annat beskriver de aktiviteter som ska genomföras för att understödja målens genomslag.

Nämnden bedömer att 7 mål uppnås och att 6 mål delvis uppnås vid årets slut.

Måluppfyllelsebedömningen som nämnden gör bygger på en sammanvägd bedömning utifrån resultat, förvaltningens verksamhetsplan, nämndindikatorer och andra genomförda eller planerade aktiviteter.

Bedömningen görs i enlighet med de instruktioner nämnden erhållit av kommunledningsförvaltningen. Vi delar i huvudsak nämndens bedömning avseende måluppfyllelse utifrån i delårsrapporten redovisade indikatorutfall samt beskrivna aktiviteter. I flera fall är dock det redovisade prognosutfallet avseende verksamhetsmålen inte tydligt kopplat till nyckeltalsutfallet efter åtta månader. Uppgift saknas för flera nyckeltal vilket gör det svårt att bedöma realismen i det beräknade helårsutfallet.

Se även bilaga avseende nämndens måluppfyllelse vid delåret sist i denna rapport.

Nämndens mål är kopplade till de strategiska utvecklingsuppdragen som anges kommunfullmäktiges budget. Förseningar konstaterades inom exempelvis området ekologisk hållbarhet efter åtta månader.

Förvaltningen har följt upp verksamhetsplanen i samband med delårsrapporten efter åtta månader. Vissa aktiviteter har hittills inte kunnat genomföras enligt plan vilket finns beskrivet i delårsrapporten. Måluppfyllelsebedömning i delårsrapporten påverkas av genomförandestatus för respektive aktivitet. Vissa delar är försenade till följd av personalbrist. Åtgärder bedöms överlag har vidtagits i rimlig grad för att uppnå målen. Nämnden har bland beslutat om åtgärder för tillgänglighet och kortare väntetid på detaljplaner.

Bedömning:

Har samhällsbyggnadsnämnden följt upp och rapporterat verksamhetens resultat och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Nämnden har följt upp och rapporterat verksamhetens resultat per sista augusti. Vissa avvikelser i måluppfyllelse finns och det finns överlag åtgärder beskrivna i delårsrapporten för förbättrad måluppfyllelse. Brister i måluppfyllelse beror till stor del på förseningar eller omprioriteringar. Måluppfyllelsebedömningen försvåras i vissa fall av avsaknad av nyckeltal.

Nämndens styrning och kontroll av ekonomin

Har nämnden/styrelsen följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Nämnden har följt verksamhet och ekonomi i månadsrapporter och i de två delårsrapporterna per 31 mars och 31 augusti.

Nämnden redovisade i delårsrapporten per sista augusti ett överskott på 26,9 mnkr jämfört med periodens budget. Nämndens helårsprognos visade på ett överskott på 3,8 mnkr.

Den positiva budgetavvikelse som beräknades till årets slut var inte så stor på ackumulerad nivå. Inom vissa delverksamheter, såsom "Kommersiell verksamhet" samt "Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen" beräknades dock relativt stora avvikelser i procent av budget.

Bedömning:

Har nämnden/styrelsen följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi och beslutat om åtgärder vid avvikelser?

Nämnden har följt upp och rapporterat verksamhetens ekonomi i samband med delårsrapport efter åtta månader. Några större negativa avvikelser som kräver åtgärder har inte iakttagits på totalnivå. Budgetavvikelsen var dock relativt stor inom vissa delverksamheter.

Iakttagelser nämndens redovisning av utförd verksamhet

De iakttagelser som görs nedan avser nämndens redovisning av utförd verksamhet enligt mål, uppdrag och budget per den 31 december 2022.

Har nämnden/styrelsen till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?

Nämnden redogör för måluppfyllelsen i verksamhetsberättelsen. Nämndens bedömning utgår från nämndens indikatorer och att genomförda och pågående aktiviteter bidrar till måluppfyllelsen. En beskrivning av grunden för nämndens bedömning lämnas för alla mål.

Nämnden har följt upp och redovisat utfallet av internbudgetens indikatorer. För vissa indikatorer saknas dock utfall, exempelvis "chefsindex" och "jämförbarhetsindex". Vi noterar även att indikatorn *andel genomförda prioriterade förvaltningsövergripande aktiviteter i förvaltningens utvecklingsplan* inte finns med i uppföljningen av nämndindikatorerna i verksamhetsberättelsen.

Samhällsbyggnadsnämnden har genomfört åtta av de 14 strategiska utvecklingsuppdrag som erhöles i kommunfullmäktiges budget. Sex uppdrag redovisas som pågående i verksamhetsberättelsen där kommentar till avvikelser framgår för samtliga uppdrag.

Förvaltningen har följt upp verksamhetsplanen och lämnat den till nämnden. I bilaga till verksamhetsberättelsen följs nämndens aktiviteter upp och det framgår om aktiviteten är genomförd, pågående med viss förskjutning eller kvarstående. Majoriteten av aktiviteterna är pågående eller genomförda. Endast två aktiviteter är markerade som kvarstående, däribland aktiviteten "utveckla arbete med prioritering av detaljplaner i syfte att skapa tydlighet kring prioriteringsgrunder. Utveckla differentierad planprioritering för olika typer av detaljplaner", vilken är förskjuten till år 2023. Kommentarer lämnas till samtliga aktiviteter.

I verksamhetsberättelsen bedömer nämnden sex mål som uppfyllda och sju mål som delvis uppfyllda. Se bilaga nämndens måluppfyllelse. Det finns en otydlighet i nämndens redovisning av nämndindikatorer avseende målet *god ekonomisk styrning som ger handlingsfrihet*. Kopplingen mellan den färgkodning som anger måluppfyllelse och beskrivande text är inte tydlig.

Nämnden redovisar ett positivt resultat på 180 tkr jämfört med budget. Trots att nämnden ackumulerat redovisar ett resultat i nivå med budget, finns det vissa delverksamheter som

vid årets slut redovisar relativt stora avvikelser i procent från budget. Delverksamheter med relativt stora avvikelser är bland annat "kommersiell verksamhet", "väg- och järnvägsnät, parkering" samt "miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen".

Bedömning

Har nämnden/styrelsen till kommunfullmäktige redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget?

Nämnden/styrelsen har i allt väsentligt redovisat en ändamålsenlig verksamhet utifrån reglemente och kommunens budget.

Bedömningen grundar sig på följande:

Vi delar i huvudsak nämndens bedömning att sex mål är uppnådda och sju mål är delvis uppnådda. Vi noterar att bedömning för målet avseende hög tillgänglighet, gott bemötande och effektiv leverans har försämrats sedan delårsbedömningen. Vid delårsrapport per augusti prognostiserades målet uppfyllas för året, men i slutet av 2022 bedömdes målet som delvis uppfyllt. För målen *goda arbetsplatser* och *hållbart chef- och ledarskap* är det redovisade utfallet avseende verksamhetsmålen inte tydligt kopplat till utfallen för indikatorerna. Avsaknad av utfall för vissa indikatorer gör det svårt att bedöma realismen i utfallet av de berörda målen.

Nämndens måluppfyllelse bedöms som delvis tillräcklig.

Vi har utgått kommunens generella utgångspunkter av måluppfyllelsen i vår bedömning av måluppfyllelsen:

- när 75-100% av nämndmålen är uppfyllda är måluppfyllelsen tillräcklig
- när 50-74% av nämndmålen är delvis uppfyllda är måluppfyllelsen delvis tillräcklig
- när 0-49% av nämndmålen förväntas/är ej uppfyllda är måluppfyllelsen inte tillräcklig

Nämnden redovisar ett positivt resultat på 180 tkr jämfört med budget.

Intern kontroll

Revisionsfråga	Bedömning	Iakttagelse
Har nämnden beslutat om en internkontrollplan?	Ja	I samband med budgetbeslut 2021-10-13 för 2022 och 2022-10-12 för 2023.
Har nämnden tagit del av en riskanalys som underlag för kontroller eller riskhantering inom väsentliga områden?	Ja	Från avstämning med förvaltningen framgår att de av nämnden utsedda internkontrollrepresentanterna har fått riskanalyserna presenterade för sig. Utifrån riskanalyserna har internkontrollrepresentanterna därefter varit delaktiga i framtagandet av nämndens internkontrollplan som sedan förankrats och godkänts av nämnden.
Har riskanalysen utgått från mål och lagar och regler?	Ja	I kommunens handbok för riskanalys anges att risker ska tas fram och bedömas med riskvärde. För att bedöma risker ska perspektiven sannolikhet och konsekvens värderas på en skala 1-4. Riskvärdet anger riskens storlek i relation till andra identifierade risker. De risker som har höga riskvärden eller prioriteras högt av annat skäl läggs in i en riskbruttolista. Riskbruttolistan är ett underlag och stöd vid prioritering till vilka kontroller som ska ligga med i förvaltningens internkontrollplan. Förvaltningen anger att riskanalys finns dokumenterad samt att verksamheterna har tagit fram riskbruttolistor som ligger till grund för det fortsatta arbetet med riskanalyser.
Är roller och ansvar för den interna kontrollen mellan nämnd och förvaltning tydlig?	Ja	Det är förvaltningschefen som ansvarar för att samordna och driva arbetet med den interna kontrollen inom förvaltningen. Inom förvaltningen finns en internkontrollorganisation som består av biträdande förvaltningschef, en internkontrollsamordnare samt en kontrollant och en kontrollansvarig för respektive kontrollmoment. Vidare har nämnden utsett två ledamöter till internkontrollrepresentanter.

<p>Utvärderas den interna kontrollen i syfte att säkerställa att den fungerar och tar nämnden/styrelsen del av utvärderingen?</p>	<p>Ja</p>	<p>Utvärdering av intern kontroll sker i uppföljningen av internkontrollplanen som lämnas i samband med verksamhetsberättelsen. Redovisning sker av samtliga kontrollområden i form av kontrollmoment, kontrollmetod, resultat av kontroll samt eventuell åtgärd. I internkontrollrapporten redovisas nämndens delaktighet samt när nämnden tagit del av information avseende intern kontrollen.</p>
<p>Har nämnden följt upp internkontrollarbetet och hanterat avvikelser?</p>	<p>Delvis</p>	<p>Uppföljning av intern kontroll görs i samband med delårsrapport per augusti och i verksamhetsberättelsen. I delårsrapporten efter augusti redovisas vilka kontroller som genomförts samt de avvikelser som konstaterats i samband med dem. Vidare framgår att internkontrollplanen justerats och inkluderar två nya kontrollmoment inom administration. Totalt består nämndens internkontrollplan av 11 kontrollmoment. I bilaga till verksamhetsberättelsen redovisas samtliga kontrollmoment 2022 samt resultat och vidtagna åtgärder. Arbete med att utveckla rutiner pågår för att komma till rätta med brister.</p>

Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden delvis har en ändamålsenlig styrning, ledning, uppföljning och kontroll av verksamheten och ekonomi.

Vår bedömning utgår från följande:

- **Löpande styrning, ledning och kontroll, revisionsfråga 1 och 2:** Nämndens löpande styrning, ledning och kontroll har i allt väsentligt skett på ett ändamålsenligt sätt under år 2022.
- **Måluppfyllelse och budgetföljsamhet, revisionsfråga 3:** Nämndens förvaltning har delvis fullgjorts på ett ändamålsenligt sätt under år 2022. 6 av 13 mål för året har uppfyllts. Förvaltningen har skett på ett från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt under år 2022.
- **Systematisk Intern kontroll, revisionsfråga 4:** Den interna kontrollen hänförlig till nämndens förvaltning har varit tillräcklig under år 2022.

Övriga iakttagelser och risker

Budgetprecision inom delverksamheter bör ses över utifrån de vissa relativt stora avvikelser för delverksamheter. Totalt sett är nämndens ekonomi i balans.

Investeringsutfallet per helår beräknades efter delåret bli i nivå med budget trots ett relativt lågt utfall efter åtta månader. Utfallet för helåret blev avsevärt lägre än budget. Av verksamhetsberättelsen framgår att verksamheten behöver bli en tydligare beställare av investeringsprojekt. Utifrån de avvikelser och störningar som konstateras inom investeringsområdet ser vi positivt på arbetet med att förtydliga investeringsprocessen.

Bilaga nämndens måluppfyllelse

Kommunfullmäktige har inom varje målområde beslutat om kommungemensamma och nämndspecifika uppdrag. Nämnden prognostiserar i delårsrapporten följande måluppfyllelse. Vi delar nämndens bedömning.

Nämndens måluppfyllelse	Nämndens prognostiserade måluppfyllelse 2022.08.31	Nämndens måluppfyllelse 2022.12.31
Attraktiva och trygga livsmiljöer	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
God beredskap för en hög byggtakt	Uppfyllt	Uppfyllt
God möjlighet till hållbart resande samt hög tillgänglighet och säkerhet för alla trafikanter	Uppfyllt	Uppfyllt
Bidrar till hållbar utveckling enligt Agenda 2030 och en koldioxidneutral kommun	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Bra dialog och service för goda förutsättningar för företag att etablera och verka	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
En rik tätortsnära natur	Uppfyllt	Uppfyllt
Hög tillgänglighet, gott bemötande och effektiv leverans	Uppfyllt	Delvis uppfyllt
God ekonomistyrning som ger handlingsfrihet	Uppfyllt	Uppfyllt

En obruten digital samhällsbyggnadsprocess som bidrar till måluppfyllelse och kundnytta	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Hållbar upphandling	Uppfyllt	Uppfyllt
Goda arbetsplatser	Uppfyllt	Uppfyllt
Hållbart chef- och ledarskap	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt
Nya vägar för kompetensförsörjning	Delvis uppfyllt	Delvis uppfyllt